

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ З ПИТАНЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Сучасний розвиток суспільства щільно пов'язаний з глобалізацією економіки та належним їй процесом розширення міждержавних економічних відносин в усіх галузях діяльності, у результаті чого, формується об'єктивна потреба в створенні єдиних підходів до однієї з основних функцій управління – обліку. Зважаючи на той факт, що стандартизації й уніфікації у цьому процесі відводиться ключова роль, варто досліджувати можливості наближення й адаптації вітчизняної системи обліку до єдиних засад. Загалом йдеться не про зміну основоположних загальних теоретичних основ обліку, а про формування адекватної надбудови, яка, з точки зору філософії обліку, може й повинна розвиватися та вдосконалюватися у відповідності до сучасних потреб [5, с.152].

Не применшуючи ролі та значення узгодження законодавчих норм щодо інших галузей, варто відзначити, що найбільші труднощі цього процесу пов'язані з проблемою законодавчого регулювання бухгалтерського обліку, звітності та оподаткування. Попри те, що Україна приділяє цим питанням багато уваги, досягти вирішення усіх проблемних аспектів до сьогодні ще не вдалося. Численні наукові дослідження, в яких є низка раціональних пропозицій з даного напрямку не реалізовані на практиці й продовжують залишатися лише теоретичними рекомендаціями.

Важливим атрибутом входження України до Європейського Союзу є відповідність вітчизняних цілей, принципів і норм політики та законодавства правопорядку Євросоюзу, в основу якого покладений так званий «спільний доробок» (*acquis communautaire*). Особливе значення концепції *acquis communautaire* полягає в гарантуванні однорідності правової системи Євросоюзу, забезпеченні цілісності цієї системи та обов'язковості однакового застосування права в усіх державах-членах ЄС.

Підписання Україною «Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими спільнотами та їх державами-членами (УПС)» (14.06.1994 р.) поклало початок формуванню та прийняттю низки послідовних нормативно-правових актів, спрямованих на узгодження позицій щодо правових підходів до різних галузей людської діяльності. Акцент в Угоді зроблено на зміцненні економічних зв'язків між Україною та Європейською Спільнотою, зокрема створення в її межах зони вільної торгівлі та наближенні чинного та майбутнього законодавства України до її законодавства. Це задекларовано Статтею 51 названого документа.

Втім брак ефективного механізму гармонізації внутрішнього законодавства України з правом Євросоюзу не підтримувало виконання Програми, що дало привід доповнити її новим документом, яким стала Загальнодержавна програма адаптації

законодавства України до законодавства ЄС, затверджена законом України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV [1].

«Спільний доробок» у розділі 11 Загальнодержавної програми визначається як «правова система Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського співтовариства, Спільної зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ». Вже з цього визначення *acquis communautaire* випливає, що порівняно з Програмою інтеграції України до ЄС Загальнодержавна програма значно поглиблює зміст «спільного доробку», відповідно до якого повинні бути адаптовані закони України та інші нормативно-правові акти.

У ній, зокрема зазначено, що Україна вживе заходів задля забезпечення поступового приведення власного законодавства у відповідність до законодавства Спільноти. Основну увагу при цьому намічено приділити досягненню первинної адекватності законів в таких галузях: митне право, право компаній, банківське право, бухгалтерський облік та оподаткування компаній, інтелектуальна власність, охорона праці, фінансові послуги, правила конкуренції, державні закупівлі, охорона здоров'я та життя людей, тварин і рослин, довкілля, захист прав споживачів, непряме оподаткування, технічні правила і стандарти, закони та інструкції щодо ядерної енергії, транспорт [1].

До слова, позитивно слід оцінити наявність в переліку запланованих Прогресивним планом адаптації законодавства України до законодавства ЄС заходів ухвалення Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудиторську діяльність» (щодо визначення умов проходження стажування для набуття права на здійснення аудиторської діяльності в Україні; щодо рівня освіти фізичних осіб, які можуть бути допущені до проведення обов'язкового аудиту) і Внесення змін до Положення про сертифікацію аудиторів, затвердженого рішенням Аудиторської палати України від 31 травня 2007 р. № 178/6 (щодо рівня освіти фізичних осіб) [3].

Загалом можна стверджувати, що Україна зробила вагомі кроки у векторі гармонізації вітчизняного законодавства, уміло використовуючи позитивний досвід Євросоюзу, та імплементуючи ті положення його законодавства, які сприяють ефективнішому регулюванню бухгалтерського та податкового обліків. Головним у цій площині є відповідність національним інтересам, що на нашу думку забезпечується уникненням сліпого копіювання євростандартів, або безальтернативної згоди з політикою Європи, навіть, якщо така добре себе зарекомендувала в інших країнах-членах ЄС.

Література:

1. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 № 1629-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
2. На шляху інтеграції України до ЄС [Електронний ресурс] // Інформаційний бюлетень з євроінтеграційних питань. – 2013. – №2 (квітень). – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/docs/Euro_bulletin-2.pdf.
3. Прогресивний план адаптації законодавства України до законодавства ЄС

[Електронний ресурс] : схвалено протокольним рішенням Координаційної ради з адаптації законодавства України до законодавства ЄС 10 червня 2011 р. – Режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247677455&cat_id=247677375.

4. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими спільнотами та їх державами-членами (УПС) [Електронний ресурс] : протокол, Міжнародний документ від 14.06.1994 р. // Україна, ЄС, Бельгія та ін. = Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012.

5. Хорунжак Н. М. Проблеми та передумови уніфікації обліку в бюджетній сфері / Надія Хорунжак // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 152-156.